

аналізу національних та міжнародних нормативно-правових актів, можна виділити такі ознаки піратства:

- 1) завдає значної шкоди інтересам авторів та (або) правоволодільців;
- 2) здійснюється шляхом використання (опублікування, відтворення, ввезення на митну територію України, вивезення з митної території України та поширення) об'єктів авторського права і суміжних прав;
- 3) мета – отримання прибутку або іншої вигоди (у тому числі морального характеру);
- 4) здійснюється в комерційних масштабах.

Можна зробити висновок, що законодавство України потребує певних змін та доповнень, які б призвели до узгодження з нормами ЄС. Найбільш проблемними питаннями залишаються: практичне втілення законодавчих норм, вирішення проблем із використанням неліцензійної продукції більшістю населення України, в тому числі державними органами, підготовка кадрів у сфері охорони прав інтелектуальної власності, вироблення єдиних правил оцінювання розміру винагороди авторам та (або) правоволодільцям, прийняття нового закону щодо колективного управління авторськими правами тощо.

Бібліографічні посилання

1. Цивільне право України: в 2-х т. : підручник / за ред. д-ра юрид. наук, проф. Є.О. Харитонова, канд. юрид. наук Н.Ю. Голубевої. – Х. : Одиссей, 2008. – Т. 1.
2. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. // Нормативні акти України: Електронна база даних [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/page2>
3. Харитонова Е.И. Гражданские правоотношения интеллектуальной собственности, возникающие в результате творчества (концептуальные основы) : монография / Е.И. Харитонова. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Одесса : Феникс, 2012. – 365 с.
4. Симонян Ю.Ю. Щодо визначення термінів «піратство» і «контрафакція» / Ю.Ю. Симонян // Митна справа. – 2012. – № 5 (88).

Зима Л.Л.,
студент групи С-ЮЗ-615 (цпс)
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА СУТНІСТЬ ГРОШЕЙ

Поняття цивільно-правової сутності грошей починається з історії їх появи та подальшого розвитку як соціально-економічного явища.

Грошима (грошовими коштами) визнаються нормативно визначені та виражені в емітованих в обіг паперових і металевих знаках або у безготівковій формі умовні вартісні одиниці (гривні, копійки або відповідні одиниці

іноземної валюти, наприклад, долари і центи), які мають забезпечений на законодавчому рівні примусовий курс, що полягає в обов'язковості їх приймання за визначеною номінальною вартістю, визначають міру вартості речей, робіт, послуг, інших матеріальних і нематеріальних благ, а також втрат (майнової та немайнової шкоди, збитків тощо), визнаються у цивільному обігу законним платіжним та кредитним засобом і забезпечують здійснення усіх видів платежів та розрахунків, виконуючи функції загального еквівалента, обігу і нагромадження [1].

Гроші давно займають у житті людства чи не найважливіше місце, але їх походження навряд чи комусь відоме досконально. Відомо, що гроші є багатифункціональною економічною категорією, також вони є особливим об'єктом цивільних правовідносин.

Походження грошей має глибоке історичне коріння. При досягненні певного рівня, общинна система розподілу "багатства", як правило, завжди руйнується і виникає необхідність у формуванні нового методу справедливої винагороди окремих людей за їх зусилля. Це веде до виникнення суспільства з використанням торгівлі, в якому люди "продають" плоди своєї праці (або саму працю) іншим членам суспільства. Отже, постало питання щодо створення універсального засобу обміну, на який були б згодні усі сторони і який визначав би відносну вартість кожного з товарів, що є предметом обміну. Цим засобом обігу стали гроші.

Як відомо, гроші є загальною мірою вартості усіх речей, робіт, послуг, інших матеріальних і нематеріальних благ, а також втрат, яких можуть зазнати учасники цивільних правовідносин унаслідок правопорушень. За допомогою грошей, як загального еквівалента, можна погасити будь-який майновий борг. Гроші, як єдина міра вартості і загальний еквівалент, необхідні для оцінки суспільної корисності та врахування економічної або соціальної цінності того чи іншого матеріального або нематеріального блага. Гроші дозволяють визначити вартісні характеристики відповідних правомірних або неправомірних дій суб'єктів цивільних правовідносин. В останньому випадку за допомогою грошей у цивільному праві відшкодовується майнова та немайнова шкода, а також завдані невиконанням або неналежним виконанням зобов'язання збитки. За допомогою грошей визначаються розмір заподіяної шкоди або збитків, якими обумовлюється й обсяг майнової відповідальності винної особи. Завдяки використанню грошей, як загального еквівалента, визначається розмір матеріальної та нематеріальної (моральної) шкоди, забезпечується стягнення неустойки й відшкодування збитків у разі невиконання або неналежного виконання зобов'язань, здійснюється виплата вартості незамінних речей у разі їх загибелі тощо. Правове значення грошей у цьому аспекті полягає в тому, що без їх використання як єдиної міри вартості та загального еквівалента забезпечення компенсаційної функції цивільного права було б неможливим [1].

У цивільно-правовій науці були визначені такі сутнісні ознаки грошей:

а) вони існують передусім як економічне явище; б) вони мають ідеальний характер; в) об'єктивізація грошей у правовій сфері відбувається шляхом опосередкування їх у формі грошових знаків та записів на банківських рахунках, які набувають значення об'єктів цивільних прав; г) гроші слугують універсальним еквівалентом та мірою вартості усіх інших об'єктів цивільних прав, що мають оплатний характер; д) правова значимість грошей полягає у тому, що вони по закону наділені здатністю слугувати засобом погашення зобов'язань в усіх випадках неможливості їх виконання [4].

Щодо теорії походження грошей, то існує багато течій та напрямів, які пояснюють їх виникнення та розвиток. Основними прийнято вважати раціоналістичний та еволюційний напрями.

Раціоналістичний напрям пояснює виникнення грошей як результат певної раціональної угоди між людьми або запровадження законодавчими актами держави з огляду на необхідність виділення спеціального інструменту для обслуговування сфери товарного обігу і підвищення ефективності їх функціонування [2, с. 252].

Еволюційний напрям пояснює появу грошей труднощами безпосереднього обміну продуктами праці.

Варто погодитися з думкою Н.І. Іванів, що головна особливість грошей полягає в тому, що вони можуть собою замінити майже будь-який об'єкт майнових відносин, що має відплатний характер [3].

У цивільному праві гроші передусім набувають значення об'єктів цивільних прав. Такий їх статус закріплено на рівні цивільного законодавства.

Грошима в цивільно-правовому сенсі є визначений державою предмет, що виконує функцію законного платіжного засобу в межах чинного правопорядку. В Україні таким предметом є грошова одиниця – гривня. При цьому грошова одиниця за своєю природою є не матеріальна, а ідеальна категорія, якій притаманні такі ознаки як номінальність, символічність, умовність. Однак варто зазначити, що як ідеальна категорія грошова одиниця може мати різні форми вияву. Грошові знаки випускаються у формі банкнот і монет, що мають зазначену на них номінальну вартість. Гроші у безготівковій формі зберігаються на рахунках учасників цивільних правовідносин у банківських та інших кредитно-фінансових установах. Усе це умовна предметна форма грошей, визначена законодавцем у процесі розвитку господарства для зручності взаєморозрахунків. Самі по собі банкноти, монети, записи не є грошима, це способи існування грошової одиниці на даному етапі суспільного розвитку, які можуть видозмінюватися [4].

Отже, можна зробити висновок, що у цивільно-правовому аспекті гроші в першу чергу виступають об'єктом цивільного права. Ще вони є оборотоздатним майном, яке може вільно набуватися та відчужуватися. Окрім цього, основною функцією, яка відрізняє гроші від інших об'єктів цивільного права, є їх здатність виступати законним платіжним засобом, тобто універсальним засобом виконання майнових зобов'язань. Також цивільно-правова сутність

грошей проявляється у тому, що вони виконують призначення загального еквівалента та міри вартості і можуть замінити собою будь-який інший об'єкт цивільних прав, котрий має оплатний характер. Процес розвитку грошей свідчить, що вони пройшли шлях від товару до універсального засобу обміну і стали продуктом світу речей, але видаються чимось більшим, ніж просто предметом матеріального світу.

Бібліографічні посилання

1. http://pidruchniki.com/1333122245899/pravo/groshi_valyutni_tsinnosti.
2. Дзера О.В. Цивільне право України : навч. посібник / О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова. – К. : Юрінко Інтер, 2010. – 436 с.
3. Іванів Н.І. Номіналістична теорія походження грошей: цивільно-правовий аспект [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lj.kherson.ua/2015/pravo02/part_1/30.pdf.
4. Даниленко О.В. Щодо поняття грошей у цивільному праві. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/oleg/Downloads/FP_index.htm_2015_3_9.pdf.

Корецька А.О.,

студентка групи С-ЮЗ-617

ННІ післядипломної освіти та заочного

навчання цивільних осіб

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ;

Науковий керівник:

Саксонов В.Б.,

канд. юрид. наук, доцент, доцент

кафедри цивільно-правових дисциплін

юридичного факультету

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

ЗАПОВІТ У НАДЗВИЧАЙНИХ ОБСТАВИНАХ

На думку фахівців, у спадковому законодавстві містяться певні прогалини, які перешкоджають якісному вирішенню спадкових спорів.

Вбачається необхідним законодавчо впровадити таку форму заповіту, як заповіт у надзвичайних обставинах, з огляду на загострення ситуацій в окремих місцевостях та регіонах держави, що пов'язано з проведенням бойових дій, збройних протистоянь.

Істотною відмінністю його від усіх інших заповітів є те, що він може бути складений у простій письмовій формі, тобто просто записаний без посвідчення будь-якою офіційною особою. Складання подібного заповіту є мо-